

بررسی جنگ اسرائیل با حزب الله لبنان

یک رسانه عبری‌زبان از بررسی میزان آمادگی صهیونیست‌ها برای جنگ همه‌جانبه با حزب الله لبنان توسط وزارت جنگ رژیم صهیونیستی پرده برداشت. روزنامه «یدیعوت آحارونوت» در این باره گزارش داد، یوآو گالات، وزیر جنگ رژیم اسرائیل مذاکراتی را با مقامات فرماندهی جبهه داخلی ارتش این رژیم انجام داد تا با آنها بر سر طرح‌هایی برای به‌راه انداختن کمپین رسانه‌ای درباره آماده‌سازی ارتش به منظور جنگ همه‌جانبه با حزب الله گفت‌وگو کند. در این گزارش آمده است: «۲۸ مارس، گالات جلسه ویژه‌ای برگزار کرد که طی آن مقامات فرماندهی جبهه داخلی از طریق کمپین رسانه‌ای نظر و انتظارات اسرائیلی‌ها را درباره تبدیل شدن جنگ با حزب الله به یک جنگ همه‌جانبه به وی ارائه کنند تا سطح آمادگی ارتش افزایش داده شود.» گالات در نظر دارد پس از رایزنی‌های بیشتر با «هرتزی هالوی» رئیس ستاد ارتش رژیم صهیونیستی، مقامات ارشد دستگاه‌های امنیتی و وزارت جنگ، تصمیم‌نهایی را برای تعیین ماهیت این کمپین رسانه‌ای اتخاذ کند.

فرانسه به اوکراین تسلیحات می‌فرستد

دولت فرانسه قصد دارد در شرایطی که کی‌یف با کمبود مهمات جهت ادامه جنگ با روسیه مواجه است، صدها خودروی زرهی و موشک‌های جدیدی را به این کشور ارسال کند. سیاستن لکونو، وزیر دفاع فرانسه در گفت‌وگو با یک روزنامه فرانسوی عنوان کرده است که ارتش اوکراین برای تقویت خط مقدم خود در جنگ با روسیه به نفربرهای زرهی فرانسه نیاز دارد. طبق گفته لکونو، پاریس صدها نفربر زرهی خود را تا اوایل سال ۲۰۲۵ به اوکراین ارسال خواهد کرد. وی در این رابطه گفته است، این تجهیزات نظامی فرانسوی با وجود قدیمی بودن، هنوز هم کارآمد هستند و به تعداد و مقدار زیادی به اوکراین فرستاده خواهند شد. بسته کمکی فرانسه شامل ارسال موشک‌های ضد هوایی هم می‌شود. فرانسه یکی از مهم‌ترین تامین‌کنندگان کمک‌های نظامی به اوکراین است.

ترامپ وثیقه گذاشت

رسانه‌های آمریکایی گزارش دادند دونالد ترامپ اقدام به ثبت وثیقه ۱۷۵ میلیون دلاری در پرونده قضایی خود به اتهام کلاهبرداری در نیویورک کرده و از توقیف دارایی‌اش توسط مقام‌های ایالتی که امری امری تجاری او را با مشکل مواجه می‌کند، جلوگیری کرده است. روز ۱۶ فوریه گذشته ترامپ در دادگاه نیویورک در ارتباط با اتهام کلاهبرداری از طریق اغراق در اعلام ارزش خالص دارایی‌هایش به میزان میلیاردها دلار با هدف گرفتن وام‌ها و بیمه‌های بهتر محکوم شد. در پی صدور این حکم محکومیت، دادگاه برای دونالد ترامپ وثیقه ۴۵۴ میلیون دلاری تعیین کرد، اما بعداً دادگاه استیناف روز ۲۵ مارس گذشته مبلغ وثیقه ترامپ را مشروط به اینکه در عرض ۱۰ روز آن را ارائه کند، تخفیف داد. یک هیئت استیناف متشکل از سه قاضی قرار است یک جلسه دادرسی را برای بررسی فرجام‌خواهی ترامپ برگزار کنند. رای اخیر دادگاه استیناف به تخفیف پیدا کردن وثیقه ترامپ مشخص نمی‌کند که رای نهایی دادگاه در رابطه با این پرونده چگونه خواهد بود.

منطقه نوعی اعمال نفوذ از سوی ترکیه تلقی می‌شود. موج مهاجرت‌های اجباری ترک‌های مسلمان از رومانی و بلغارستان در دهه ۱۹۳۰ به ترکیه و بعدتر مهاجرت اجباری ترک‌های مسلمان از کوزوو و مقدونیه به ترکیه با اصرار دولت وقت یوگوسلاوی باعث شد از سهم مسلمانان در جمعیت بالکان کاسته شود.

با قدرت گرفتن حزب عدالت و توسعه و تلاش ترکیه برای نفوذ فرهنگی در منطقه بالکان، آنکارا در عرصه دیپلماسی عمومی و همچنین بهبود نسبی روابط با کشورهای بالکان، موفقیت‌هایی نسبی داشت با این حال زمانی که احمد داوود اوغلو، وزیر خارجه وقت ترکیه در سال ۲۰۰۸ یک سخنرانی پرشور را در شهر سارایوو درباره «میراث عثمانی و جمعیت مسلمانان بالکان» ایراد کرد، نگرانی دولت‌های بالکان از سیاست نوسعمانی‌گرایی دولت ترکیه افزایش یافت. ترکیه کوشید با سرمایه‌گذاری در عرصه انرژی، گردشگری و حوزه‌های مورد علاقه مردم، نظیر سینما و مجموعه‌های تلویزیونی، فضا را تا حد زیادی دگرگون سازد و تا حدی موفق عمل کرد اما تداوم درگیری قومی میان صرب‌ها و مسلمانان در منطقه بالکان و همچنین مخالفت برخی کشورهای حوزه بالکان با پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا، نشان می‌دهد سیاست ترک‌ها دستاورد عملی قابل توجهی نداشته است.

فراز و فرود روابط با ایالات متحده

در طول جنگ سرد، ایجاد یک جبهه متحد علیه اتحاد جماهیر شوروی بر بسیاری از تنش‌ها میان اعضای ناتو سایه افکنده بود و توجه زیادی به این تنش‌ها از جمله بحث انکار نسل‌کشی ارمنی‌ها در جریان جنگ جهانی اول صورت نمی‌گرفت اما با فروپاشی دشمن مشترک وضعیت تا حدی تغییر کرد. ایالات متحده نیز همچنان منافع مشترکی با ترکیه دارد اما هم‌زمان می‌کوشد تا از وابستگی به پایگاه‌های نظامی ترکیه در منطقه خود را رها سازد.

نزدیکی ترکیه به کشورهای که رابطه خصومت‌آمیز با ایالات متحده و غرب دارند نیز عامل دیگری بود که روابط آمریکا و ترکیه را تحت تأثیر قرار داد. واشنگتن رابطه آنکارا با تهران را مانع از به نتیجه رسیدن تحریم‌های خود می‌دانست و مدعی بود هالک بانک، بانکی دولتی در ترکیه تلاش داشته در فاصله سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران را دور بزند. جنگ سوریه نیز از جمله عوامل تأثیرگذار بر این رابطه بود. آمریکایی‌ها در جنگ همکاری نزدیکی با کردها داشتند در حالی که ترکیه این مسئله را برخلاف منافع خود می‌دانست. در سال ۲۰۱۶ با وقوع کودتا در ترکیه، آنکارا فرار فتح‌الله گولن به آمریکا و سر باز زدن واشنگتن از استرداد او را نشانه‌ای از نقش داشتن آمریکا در کودتا می‌دانست. در سال ۲۰۱۹، ترکیه هشدارهای آمریکا در خصوص نخریدن سامانه دفاع هوایی اس ۴۰۰ از روسیه را نادیده گرفت و اقدام به خرید این سامانه پیشرفته روسی کرد. در مقابل ایالات متحده با اعمال تحریم‌هایی علیه ترکیه، این کشور را از برنامه فروش جنگنده اف ۳۵ کنار گذاشت. بسیاری از تحلیلگران این مسئله را نشانه‌ای از خواست آنکارا بر استقلال بیشتر در زمینه نظامی و کاهش وابستگی به آمریکا و ناتو ارزیابی می‌کنند.

آینده سیاست خارجی ترکیه

با پیروزی اردوغان در انتخابات ۲۰۲۳ تحلیلگران بر این باورند که مسیر دولت او در عرصه سیاست خارجی با همین روند دو سال اخیر ادامه خواهد یافت. اندیشکده شورای روابط خارجی آمریکا در گزارشی می‌نویسد: «اردوغان تلاش خواهد کرد جایگاه ترکیه را در عرصه سیاست خارجی ارتقا دهد. او همچنان بر ایده دنیا بزرگتر از ۵ کشور است اصرار خواهد ورزید و خواهد کوشید تا با تکیه بر اسلام‌گرایی، جاذبه خود را برای افکار عمومی در کشورهای اسلامی از جمله در آفریقا افزایش دهد.» برخی دیگر از تحلیلگران نیز معتقدند فرصت پیش روی اردوغان و اقتدارگرایی او ممکن است باعث شود او تصمیمات بزرگی را با اشتباه محاسباتی اتخاذ کند و این تصمیمات تبعات جبران‌ناپذیری برای ترکیه داشته باشد.

وارد عمل شدند اما در پایان این اکرم امام‌اوغلو از حزب رقیب اردوغان بود که موفق شد با اختلاف ۱۷/۵ درصد، کاندیدای حزب عدالت و توسعه را شکست دهد. این سومین پیروزی امام‌اوغلو ۵۲ ساله در استانبول و در برابر رقیب مورد حمایت اردوغان به حساب می‌آید. پیروزی او باعث شد که بار دیگر در افکار عمومی نام امام‌اوغلو به‌عنوان یک کاندیدای احتمالی ریاست‌جمهوری برای انتخابات آینده مطرح شود. کارزار امام‌اوغلو بر مبنای تأکید مداوم بر نگرانی‌های اقتصادی و همچنین توجه دادن به آزادی‌های فردی سکولار بنا شده بود و پیش‌بینی می‌شود که در انتخابات آینده نیز همین دو مسئله کانون توجه رای دهندگان در انتخابات ریاست‌جمهوری باشد.

بهرغم شکست اردوغان، این اتفاق نظر وجود دارد که این انتخابات می‌تواند به‌طور قطع به‌عنوان نقطه پایان پیروزی‌های سیاسی اردوغان تعبیر شود و رئیس‌جمهور ترکیه بازیگری است که می‌تواند شرایط را به نفع خود تغییر دهد.

تنش دائمی در مدیترانه

روابط ترکیه با یونان و قبرس یک چالش همیشگی برای آنکارا محسوب می‌شود. این دو کشور در دوره اخیر نیز در لیست کشورهای بیستند که ترکیه بخواهد روابط با آن‌ها را بازسازی کند و ارتقا بخشد. یونان برای استقلال از امپراطوری عثمانی مبارزه کرده بود و در دهه‌های اخیر هم چندین بار تا مرز آغاز جنگ با ترکیه پیش رفت. در سال ۱۹۷۴، ترکیه نیمی از قبرس را اشغال کرد تا بین جمعیت یونانی و جمعیت ترک این جزیره فاصله ایجاد کند. ترک‌ها احساس می‌کردند این امکان وجود دارد که یونانی‌ها درصداً اشغال این جزیره باشند. در حال حاضر نیز نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد در این منطقه مستقر هستند. ترکیه از سوی دیگر با گسترش ادعاهای خود در مدیترانه شرقی در جست‌جوی منابع تازه نفت و گاز است تا بتواند وابستگی خود را به واردات نفت و گاز از کشورهای دیگر کاهش دهد. این اقدامات ترکیه علیه یونان که خود یکی از اعضای ناتو و اتحادیه اروپا به‌شمار می‌رود، عصبانیت کشورهای اروپایی را برانگیخته و روابط ترکیه با کشورهای اروپایی از جمله فرانسه را تحت تأثیر قرار داده است. جاه‌طلبی‌های ترکیه در مدیترانه انگیزه خوبی برای ترکیه در راستای ورود به جنگ داخلی لیبی و حمایت از یکی از طرف‌های جنگ در این کشور آفریقایی بود.

بده‌بستان با اروپا

ترکیه تلاش کرد تا اتحاد خود را با بلوک غرب در دوره جنگ سرد با پیوستن به نهادهای اروپایی رسمی کند. تلاش برای پیوستن به اتحادیه اروپا و عضویت در شورای اروپا و جامعه اقتصادی اروپا از جمله این اقدامات بود. پیوستن به جامعه اقتصادی اروپا به ترکیه کمک کرد تا تجارت خود را با اتحادیه اروپا (بزرگترین شریک تجاری ترکیه) توسعه دهد تا راه برای مهاجرت بسیاری از کارگران ترک به کشورهای اروپایی به‌ویژه آلمان باز شود. امید به پیوستن به اتحادیه اروپا همچنین محرک بسیاری از اقدامات در ترکیه از جمله گام برداشتن حزب عدالت و توسعه در مسیر اعمال اصلاحات بود اما مجموعه‌ای از دلایل شامل مخالفت اعضای اتحادیه اروپا باعث شد گفت‌وگوها که از سال ۲۰۰۵ آغاز شده بود به تعویق بیفتد. عقبگرد در عرصه حاکمیت دموکراسی، افزایش فشارها بر مطبوعات آزاد، سرکوب اقلیت‌ها و مخالفان سیاسی از جمله موضوعاتی بود که کشورهای اروپایی را به مخالفت با عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا ترغیب می‌کرد.

مسئله مهاجران غیرقانونی نیز از دیگر موضوعات بسیار مؤثر بر روابط ترکیه و اروپا بود. آمارهای سال ۲۰۲۲ نشان می‌دهد ترکیه میزبان بزرگترین جامعه مهاجران است و از این مسئله به‌عنوان اهرمی برای فشار به بروکسل و اتحادیه اروپا بهره می‌گیرد. سال ۲۰۱۶ زمانی که ترکیه به بخشی از مهاجران اجازه داد به سوی اروپا حرکت کنند، کشورهای اروپایی احساس خطر کردند و ترکیه در ازای دریافت کمک‌های مالی بیشتر پذیرفت که مسیر این مهاجران به سوی اروپا را سد کند. با این وجود، آنکارا زمانی که با انتقادهای شدیدی در زمینه‌های مختلف از جمله دموکراسی مواجه می‌شود، از اهرم مهاجران برای پاس‌خگویی به این انتقادات استفاده می‌کند و کشورهای اروپایی را تهدید می‌کند که «درها باز خواهند شد». موضوع مخالفت اولیه آنکارا با پیوستن سوئد و فنلاند به ائتلاف ناتو چالشی بود که در مسیر روابط آنکارا با اروپا تأثیرگذار بود و ترکیه کوشید در این مسئله نیز با امتیازگیری از غرب در نهایت با گسترش ناتو موافقت کند.

ماجرای اجوبی در بالکان

روابط ترکیه و کشورهای حوزه بالکان به‌رغم موفقیت‌های اولیه ترکیه در این مناطق چندان پایدار نبوده است. دولت‌های کشورهای این حوزه عموماً به دلیل نارضایتی‌های بر جای مانده از دوره امپراطوری عثمانی نگاه بدبینانه‌ای به ترک‌ها دارند و در مقاطعی از تاریخ در پی هضم فرهنگی جمعیت بر جای مانده ترک یا اخراج ترک‌ها برآمده‌اند. از نگاه آن‌ها مقاومت فرهنگی جمعیت مسلمان

شکست در این انتخابات را به‌طور دقیق بررسی خواهد کرد.

در انتخابات ریاست‌جمهوری سال گذشته، هرچند هنوز مشکلات اقتصادی زیادی در ترکیه وجود داشت اما به باور کارشناسان، اردوغان با استفاده از ابزارهایی نظیر افزایش حداقل حقوق و حمایت‌های اقتصادی بیشتر از افشار ضعیف توانست رأی آن‌ها را از آن خود کند اما این روند به دلیل تبعات سنگین برای اقتصاد ترکیه در انتخابات اخیر قابل تکرار نبود.

سلوا دمیرلیپ، استاد اقتصاد دانشگاه کوچ در استانبول معتقد است: «پیروزی مخالفان دولت یک پاسخ با تأخیر زیاد به بحران اقتصادی بود.»

آمارهای اقتصادی نشان می‌دهد نرخ تورم در ترکیه همچنان بسیار بالاست. براساس گزارش وزارت اقتصاد ترکیه در پایان ماه فوریه نرخ تورم در این کشور ۶۷ درصد اعلام شده است اما برخی اقتصاددانان مستقل ترک معتقدند نرخ واقعی تورم از رقم اعلامی دولت بیشتر است.

یکی از نقاط عطف در این انتخابات، رقابت‌ها در استانبول بود؛ جایی که اردوغان و تعدادی از وزرای او به نفع کاندیدای حزب عدالت و توسعه

سی فرجام اردوغان

سازگی ترکیه را تحت تأثیر قرار داد؟

اردوغان از حماس و حمایت علنی از تریبون‌های رسمی از فلسطین کاهش یافت؛ به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۸ کاهش سطح روابط اتفاق افتاد اما با تغییر سیاست‌های ترکیه این روابط از سال ۲۰۲۲ مجدداً از سر گرفته شد.

روابط ترکیه با ارمنستان نیز تحت تأثیر تحولات تاریخی روابطی بسیار پیچیده است. در طول جنگ جهانی اول، امپراطوری عثمانی بیش از ۱/۵ میلیون ارمنی را که از نگاه دولت عثمانی تهدیدی علیه کشور به حساب می‌آمدند کشت و میلیون‌ها نفر را نیز از کشور اخراج کرد. ترکیه این مسئله تاریخی را انکار می‌کند و معتقد است ابعاد آن به‌گونه‌ای نبود که بتوان عنوان «نسل‌کشی» را به کار برد. این کشور همچنین از طریق لابی با ایالات متحده و دیگر قدرت‌ها می‌کوشد تا از طرح چنین عنوانی برای کشتار ارمنی جلوگیری کند. تنش در روابط ترکیه و ارمنستان به این مسئله محدود نمی‌شود؛ در تقابل جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر منطقه ناگورنو - قره‌باغ، ترکیه مستقیماً از جمهوری آذربایجان حمایت نظامی می‌کند و این موضوع عادی‌سازی روابط آنکارا و ایروان را تضعیف کرده است. ترکیه با عراق و سوریه هم مشکلات فراوانی دارد. آنکارا مدعی است بغداد به‌مسئولیت خود در زمینه مقابله با گروه‌های تروریستی عمل نمی‌کند و با همین توجیه، مرتباً حملاتی را علیه مناطق شمالی عراق ترتیب می‌دهد تا گروه‌های مسلح گرد را در این منطقه نابود کند. آنکارا با بهانه‌های مشابه، مناطقی از سوریه را نیز اشغال کرده است و ضمن اسکان بخشی از مهاجران در این مناطق، تلاش دارد این مناطق را به‌عنوان حائل امنیتی برای مرزهایش تثبیت کند.

صندوق‌های رأی می‌روند و به نفع عدالت و توسعه رأی می‌دهند اما در نهایت هیچ تغییری در استانداردهای زندگی آن‌ها رخ نمی‌دهد. وضعیت اقتصادی تحت تأثیر تورم مداوم بدتر شده است.»

نگاهی به آمارهای نیز این فرضیه را تا حدی تأیید می‌کند و نشان می‌دهد بخشی از هواداران همیشگی حزب عدالت و توسعه ترجیح داده‌اند این بار در خانه بمانند و رأی ندهند. نرخ مشارکت در این انتخابات، ۷۸ درصد اعلام شده که ۹ درصد از نرخ مشارکت در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۳ کمتر است. حزب جمهوری خواه مردم هم با این نرخ مشارکت توانسته تعداد کرسی‌های شهرداری خود را از ۲۱ شهر به ۲۵ شهر افزایش دهد. این حزب همچنین موفق شده از ۱۰ شهر بزرگ کنترل ۶ شهر از جمله ۵ شهر استانبول، آنکارا، ازمیر، بورسا و آنتالیا را در اختیار بگیرد.

واکنش اردوغان به این شکست بزرگ، قابل توجه بود؛ رئیس‌جمهور ترکیه در یک سخنرانی این انتخابات را «نقطه عطفی» در روند سیاسی ترکیه توصیف کرد و گفت، باید صدای مردم شنیده شود. او وعده داد دلایل